

> Retouradres Postbus 1511 3500 BM Utrecht

Aan de directies van spoorwegondernemingen
reizigersvervoer en infrabeheerders actief op
hoofdspoorwegen

IVW/Rail en Wegvervoer
Handhaving Midden

Europalaan 40
Utrecht
Postbus 1511
3500 BM Utrecht
T 070 456 41 31
F 070 456 41 99
www.ivw.nl

Contactpersoon
Ir.

T

Datum 23 december 2010
Onderwerp Veiligheidswaarschuwing IVW inzake het bergen van gestrande
treinen op hoofdsporen

Ons kenmerk
VENW/IVW-2010/66600

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
-

Geachte directies,

Op 21 december 2010 om 09.30 uur is tussen de stations Zaandam Kogerveld en Purmerend Overwhere door een defecte bovenleiding een trein van NSR gestrand. Evacuatie van de trein ter plaatse was geen optie, aldus NSR in de dagrapportage van ProRail. De inzet van een hulploc bleek daarom noodzakelijk. Pas om 13.30 uur konden de reizigers in station Zaandam op een veilige wijze de trein verlaten en konden zij worden opgevangen in een adequate omgeving.

De Inspectie heeft duidelijke aanwijzingen dat het hier geen incident betreft, maar dat dit soort situaties zich in de huidige weersomstandigheden maar ook in de zomermaanden bij warm weer in de praktijk vaker voordoen, hoewel niet altijd zo extreem als het voorbeeld hierboven. Door het uitvallen van de boordspanning als gevolg van de defecte bovenleiding valt in de trein ook de klimaatregeling en de ventilatie uit. Het gevolg kan zijn dat er na enige tijd een serieus gevaar voor onderkoeling of oververhitting kan gaan ontstaan, naast het risico van uitdroging door gebrek aan drinkwater.

De Inspectie heeft tot haar verontrusting moeten constateren dat er door dit soort situaties een verhoogd risiconiveau voor alle inzittenden (reizigers en treinpersoneel) optreedt, omdat kennelijk nagelaten wordt adequate compenserende maatregelen te nemen. De Inspectie is van oordeel dat deze situatie niet alleen strijdig is met de Spoorwegwet en de vervoerconcessies die aan vervoerders een zorgplicht opleggen, maar ook met de Arbowet die eveneens een zorgplicht oplegt met betrekking tot inzittenden van een trein.

De Inspectie wijst alle vervoerders op hun verantwoordelijkheid dat zij uit oogmerk van hun veiligheidszorgsysteem deze situatie expliciet moeten adresseren. Daarbij moeten zij aantonen hoe de risico's verbonden aan het tijdig bergen van een gestrande trein in risicovolle weersomstandigheden voldoende worden beheerst, bijvoorbeeld door het voorhanden hebben van adequaat bergingsmaterieel in de vorm van sleepractie met geschikte (nood)koppelingen op daartoe geëigende plaatsen binnen het vervoersysteem.

Anderzijds moet de infrabeheerder de infrastructuur zodanig in stand houden en beheren, dat het snel redden van een gestrande trein mogelijk is. Daarbij zijn bijvoorbeeld de overloopwissels in de vrije baan van groot belang gebleken, naast de noodzakelijke voorrang voor het overbrengen van bergingsmaterieel, zoals sleetractie.

De Inspectie verlangt daarom met onmiddellijke ingang van alle branchepartijen, dat zij in goede onderlinge samenwerking zodanige maatregelen nemen, dat een gestrande trein bij weersomstandigheden waarbij er een risico bestaat voor de gezondheid van de inzittenden, binnen twee uur na initiële stilstand en uitval van de boordsystemen versleept is naar een hoofdstation, alwaar de inzittenden kunnen worden opgevangen in een adequate omgeving en voorzien kunnen worden van geëigende dranken.

De Inspectie zal uiterlijk 15 januari 2011 de situatie opnieuw beschouwen en zal indien noodzakelijk passend gaan handhaven. Daartoe verlangt de Inspectie uiterlijk 10 januari 2011 van alle betrokken brancheorganisaties (vervoerders en ProRail) een afschrift van de maatregelen die zij genomen hebben naar aanleiding van deze waarschuwing.

De Inspectie zal bij komende audits met betrekking tot uw veiligheidssystemen hier expliciet onderzoek naar doen, zowel procedureel als via reality checks.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE INSPECTEUR IVW/RAIL EN WEGVERVOER,

Ir.

IVW/Rail en Wegvervoer
Handhaving Midden

Datum
23 december 2010

Ons kenmerk
VENW/IVW-2010/66600